

D U B L U M L I I I

An Clerici conjugati, mortua uxore, gaudeant imminutate solutionis gabellarum, & omnibus aliis privilegiis clericalibus, sicut clerici prime tonsurę conjugati.

Si conclusio: Clerici conjugati cum unica, & virgine, ea mortua, & matrimonio soluto, conqueuntur, & habent omnia privilegia, quae Clerici primæ tonsure non conjugati habent. Probatur, quia hic est veri clerici, & non conjugatus, nec bigamus. Item, quia c. unico, de Clerici conjugato in 6. tantum dicitur conjugatum non gaudere aliis privilegiis, & non dictum perdere ea, ad significandum esse omnino desperita, led tantum suspensa, dum manet matrimonium. Sic Cor. questionis prædicti, c. 31. num. 8. vers. 5. Dominicus dicto c. unico, & in easter. Francus ibi, dicto h. in easter, num. 4. Joannes Andreas ibi. Panorm. c. Clerici, et 2. de vita, & honest. Clericorum, num. 4. Et confirmatur, quia propter haec rationem clericum conjugatis, qui nullo gaudebat privilegio clericali, ex quo dimitterat habitum, recuperat privilegia, si habitum reassumat, ut docent Francis dicto c. unico, & Anchastrensis, ibi. Archid. ibi, num. 2. Joan. Andreas, c. Joannes, de Clerici conjugatis.

2. Nota hanc conclusionem limitare aliquos, modis tales Clerici conjugati, mortua uxore, habitum reassumant. Sic Dominicus, Francus, Panorm, Joan. Andr. ibidem.

At ea limitatio non est necessaria, quia ut *spræ* dixi, in aliis Clericis non requiruntur habitus, & tonsura nisi ad gaudendum privilegio fori, juxta decisionem Concil. Trid. fess. 23. cap. 6. & ita eam limitationem non apponit Co-
vate.

D U B I U M L I V

An sacerdos emens vinum, & carnes suę familię, in qua sunt aliqui clercici, ut si habeat filium Clericu, vel capellani, debeat integrè affusum, id est la bisia, super illis rebus impositum.

¹ R Atio dubitandi, quia videtur non debere de ea parte, quam consumit Clericus, cum sit ab omni astione immunis.

2. Sit conclusio. Talis secularis integré debet assūsum. Ratio, quia dominum eorum, quæ consumuntur, non est Clerici, sed patris secularis, sicut Clericus, qui sufficiant plures famulos seculares, non tenetur solvere assūsum pro parte, quam famuli consumunt. Sic docti recentiores.

D U B I U M L V.

An tenuantur Ecclesiastici ad tribucum impositum pro iis, que concernunt utilitatem communem laicorum, & clericorum, & pia sunt ut ad constructionem, vel refactionem pontium, viarum, murorum, tel de calzada, fontium, vel ad vigilandum & secundum demandum opidum ab hostibus. Restat.

SUPPONENDA sunt aliquot fundamenta

Six propounderunt etiam antiqui modis substantia:

Primum est. Ecclesiastici sunt immunes quoad personas, & omnia bona, que non causa negotiandi deferunt ab omni iurisdictione faculari: & quibuscumque vegetalibus, & gabellis, & qui à Clericis ea exigunt contrahentes excommunicationem: patet ex e. non minus, & e. aduersariis de immunitate, Eccl., c. quamquam, de confessis in 6. tributum & c. secundum 23. qu. 8. bene quidem; dif. 96. & e. Ecclesia de confitent, t. 1. Et Clariss. de immunitate, Eccl. in 6. Clericorum praesenti, de confessis, t. neverint, s. de fenant, excommunicatis, I. sciamini, C. de sacris iunctis, Eccl. l. 50. s. titul. 6. part. 1. l. 11. tit. 3. lib. 1. uova recip. & ibidem l. 6. tit. 19. lib. 9. Quod quidem convenientissimum fuit Christianae Reipublicae, non tantum in spiritualibus, quo jure divina jam institutum erat, sed etiam in temporalibus; quia summus Pontifex potestatem habet ferendi leges in his, quam haec Ecclesie regimini, & ad ministracionem conductibili a conduce plurimum, quod ministri Ecclesiae non implicant, nisi utrariusque iustitia.

cent se negotis facultaribus, 2. ad Timoth. 2. cum non possint commode vacare ministerio divino, si triah possint & conveniri clerici, vel coram res coram judice facultari. Secundo, quia licet non confest inter Doctores, a hæc immunitas tam quoad personas, quam quoad res temporales sit de jure divino; plurimi enim tellantur esse de

emotissime. Ratio, nam cum omne tributum justum
necessario debet esse propter publicam utilitatem, alias si
est propter privatam, est in iustitia, ut optimè docent
Richard, quidlib. 3, quos. 27. Cajet, verbo vñigat, Driedo de li-
teris. Chirij, lib. 2, cap. 5. Cabro lib. 1, de lega panali, capit. 11.
encl. 2, si clerici teneantur ad ea, que sunt in ipsorum
utilitate legendo modo, teneantur ad omne tributum,
contra dicta in primo fundamento.

5 Alterum certum est apud omnes, ad ea, que sunt in utilitate Clericorum primo modo, nempe proximè, & direcè, tenentes contribuere clerci. Ratio: quia haec potius est dicenda private utilitas Ecclesie, & Clericorum ipsorum istis proxime tangit; & sic habetur l. 12. tit. 3. lib. 1. recop. et tenet Bar. 1. ad disputationes. Cod. de facieventis. Eccl. num. 3. Paulus de Castro isti, num. 1. Nav. in omniis familiis; cap. 27. num. 111. Speculator 4. paro. tit. de exercitacione. numer. 10. Greg. Lopex. 1. iii. 1. vesp. For razos. tit. 6. part. 1. Azuelo l. 11. tit. 3. lib. 1. nec recipit num. 4. Syloph. Immunis. 1. qui. 5. diff. 4. Ang. verb. Immunis. num. 37. Tabien. Excommunicati. 5. casu 18. num. 4. urs. 3. Ludov. Iopep. 1. p. inservit. noncip. 1. cap. 190. fol. 450. Panorm. capri. non minus. de immunis. Eccl. num. 20. Audaceps can. Fratrum. 2. part. cap. 14. num. 1. Novis sacramentis trivici. cavel. v. num. 4. & omnes.

Mox pragmatice tritis, concl. i. num. 61. & omnes.
6 Nota primò, in hoc calo non esse attendendum, an
ad hanc propria oppidi, necne est licet enim fint sufficiencia
ad hæc, adhuc tenetur Ecclesiastici contribuire. Si habe-
tur exp̄s. 1. 11. tit. 3. liè. 1. reop. & ibi Averroë n. 4. *Mox*
n. 61. Et ratio illi, quia propria oppidorum, cum usibus
communis utilitatis delinata fint, non possunt in his ex-
pendi; & licet enim concernant utilitatem publicam, at id
est secundari, & privata primario, ut bene *Averandus cap.*
Pratrum, 2. p. cap. 10. num. 23. 24.

7 Secundo nota, non esse opus in hoc casu, ut contributio
clericorum, confundere Romanum Pontificem, quia e. ad
versus, ad immixtum, Eccles. exigens confundere, loquitur in
concernentibus utilitatem publicam; at hic agitur de pri-
vata clericorum utilitate. Sic Sylvest. Ang. Panorm. Tabien. Ludov.
Lop. proximè citati.

8 Inmod aliqui dicunt posse judicem facularem in hoc casu cogere clericos ad contribuendum, non adstringendo perfonas, sed ex bonis capiendo: quod probatur ex l. 12. 12. t. 3. b. 1. recipi ubi cum dixitler clericos ad hoc teneri, subdit, et *laqueas iustitas* las prendas asti de lego, como de clerigo; & quod locutus de utilitate privata, patet ei exemplis, quia ibi ponit: & quia ibi non dicti, deficitibus propriis oppidis, uti dixerat l. precedenti, in qua fecerat sermonem de reparatione murorum, & pontium, & sic explicata Axedetus illam l. 12. num. 1. Sic tenet Axed. dicta l. 11. num. 5. ubi multos falsi allegat, & l. 12. num. 1. Avondano 2. p. cap. Preterea, cap. 14. num. 13. ubi dicit judicem facularem ad cogendam clericos solvere, debere, ut item excommunicacionem, ut consilio Balii arbitri, sed per curiam, in fœc. Cok. sine censu, ubi in aliis similis confitit Balii, nos, ne diringatur peritia clerici, sed res. Idem tenet Guillermus cap. Regnativa, de testam. verbo domum, num. 17. 18. Mexia pragmat. tritica, conclus. 5. num. 70. ubi multos falsi allegant Capolam, dicuntque postulare judicem facularem cogere clericum reparare viam ante domum suam, & itineraria publica. Addit Mexia posse exigere a Clericis pœnam si aquatis, vel alias immunditias per publicos canales imminent.

9. Ceterum, omnino tenendum est, non posse, sed iudicem Ecclesiasticum debere cogere quia, ut dixi in *fascio fundamento*, in hac re non potest lex civilis exemptioni Clericorum derogare, nec inventur in iure canonico hic calus exceptus. Sic tenet *Paulus de Castro* *ad infrastruc-*
tiones, num. 1. *C. de sacroficio*, *Eccles. Gattier*, lib. 1. *præl.* *grafl.* 3. *nu-*
tral. 10. dicit eis faltum, quod possit iudex clericalis cogere
reparare viam ante domum, & c. *Sylph. Angel. Panorm.* *lib.*
duo. *Lopez proximè citati.* Conferunt ad hoc dicenda flatim
dub. 3. movendo in hoc codem dubio. Item quia eius depon-
civitas est obfesa taliter, ut non fat sint laici ad eius de-
fensionem, & clerici tenentur vigilare, dicunt *Dodores* non
esse cogendos a judice seculari. Sic *Inno.* cap. *non minor,* de
immunitate, *Eccles.* n. 16. *Panorm.* num. 15. *Hoff. summae*, *ed. tit.* *Q. 4.*
quibus, n. 4. *vers.* *mox persona*, & *lx 32. it.* *6. part.* 1.
i. *Illi Gregor. de obitu*, *Ang. verbo Immunitatis*, num.
34. erga à fortiori in praesenti calo non debent cogi à ju-
dice seculari, sed ab Ecclesiastico.

10 Tertiò nota , quod hoc , quod debent clericī contri-
buere in hoc casū , debet ab omnībus , & non à solis lai-
cis approbari . Nam quod omnes tangit , ab omnībus ap-
probandum est . Sic *Sylv. ang. Panor. Ludov.* *Lop.* proximè citati

11 His suppositis, quatuor vertantur in dubium in praesenti difficultate. Primum est, an quando aliquid concernit utilitatem communem Clericorum tertio modo, nempe ne proximi, nec remotissimi, sed medio modo, ut ad constructionem, portum, muroram, viarum; &c. tenentur clericis, sicut laici contribuere. Secundum est, an tunc si necessaria licentia Pontificis summi. Tertium est, an possit iudex laicus cogere ad id clericos. Quartam, an quando concernit utilitatem Clericorum secundo modo, nempe ne remotissime, quia feliciter concertit utilitate regni tenentur Ecclesiastici contribuere in aliquo calu magna necessitas.

¹² Circa primum dubium duplex est sententia. Prima dicit non teneri Ecclesiam, ne clericos contrarie ad ea, que sunt in utilitatem ipsorum tertio modo, sed ad refectiōnē viarum, murorum, pontium, &c. Procuratur ex Concilio Lateranensi, & habetur caput. non minus, immixtus, Ecclesie, ubi tractatur de fossatis faciendis, quae ad urbis custodiendam, & sic ad communem utilitatem clericorum, & laicorum tertio modo; quod etiam inde publicatur, quia dicitur ibi. Ad communē necessitatem, & ju-

oligitor, quis dicitur ibi, *in communione obligatorum*,
et sub excommunicacione, ne exigatur aliquod a Clericis,
& statim ponuntur hac verba, *sibi Episcopus, & Cleros*
cam necessitatem, vel utilitatem perspergunt, ut absque illis
catione ad resculandas communias necessitatis, vel utilitatis, ubi
dicimus non suppetunt facultates, sufficiunt per Ecclesias existi-
menta confondere, & car. adversari, et tunc repetuntur eadem
verba, & libidutin, quod tunc laici humiliant, & devotè
recipiant, & cum gratiarum actione quod clerici contri-
buerint: ergo non est obligatorium, siquidem textus
*licit, ab eo coatione, & remittit voluntati clerici, & ju-
niorum, ut laici gratias agant, quasi id sponte datum sit. Se-
cundo, quia in hac re handum est decisioni iuris canonici,
ut dixi in primo falsoamento, abolutè, & universaliter exi-
minatur clericos a tributis; non autem decisioni iuris civilis
quod nihil in hoc valer disponet, ut dixi in secundo fa-
lamento. Sic tenet Panorm. volum. 1. cap. 3. & cap. non
minus, de immunitate. Eccles. num. 18. 20. & isto cap. aduersari,
num. 4. 6. Antea in cap. non minus, num. 10. & illi ipsam, Anar-
ch. fin. Hoftiens. summa, tit. de immunitate. Eccles. C. q. quibus
14. 14. vers. Ego puto. Bart. I. ad infrastructio. C. de farostranti
Eccles., num. 3. Dicit. cap. Ecclesia, de constit. nu. 24. Calderinus
con. 2. tunc de confessis, sive 2. Glosa cap. generaliter 16. quaf. 1.
vers. collationibus. Iason. l. placit. in 2. lectura. C. de sarcas. I.
Ecclesius, num. 6. Inde. Ioper. 1. p. infracl. necr. verbo, cap. 190. fol.
1450. Sylo. dicens eis communem Dodorum utruque iuri-
sum, immunitas 1. quaf. 5. dicto 4. Angel. verbo immunitas, num.
37. Tabien. Excommunication. 5. cap. 18. numer. 4. vers. 3. Ant.
3. part. tit. 2. cap. 3. & 5. 2. Med. C. de ref. qu. 15. in principio fol.
53. cap. 1. & ell. tunc probabilis.*

11. tit. 3. lib. 1. nova recipit ubi sic dicitur: *En los pechos, o de quales son para bien coman todos, como para reparo de mares, o de quebradas, o de carreteras, o de puentes, o de fuentes, o de compra de terminos, o de costos, que se haga para valas, y guardar la villa y su termino en tiempo de mengen, en esas cosas tales a falencia miento propios del confejo, deben contribuir los clérigos, por quanto es por costumbre de todos y obra de piedad.* Tunc sic: *omnes haec leges explices decident clericos ad hoc teneri, nec in hoc calu speciali inventur oppositum decimur in jure canonico; ergo sic servandum est, quia causa Ecclesie debet decide per ius civile in deficitum canonum: omnes enim leges non contradicentes iuri canonico sunt approbatas per Ecclesiam: colligitur explices capitulo 1. de novi operis nuntiatione ubi *Glossa vero, adiuvatrix, & Panormi, ibi, 1. num. 3.* Sed dices, hoc cordecum esse per ius canonicum; nam *cap. non minus et cap. adversus de immunitate, Eccles.* hoc relinquunt voluntates clerici, ut probavit prima sententia. Hoc tamen non obstat, quia id non relinquunt libera voluntatis Clerici, nam quatenus dicitur, *abfuge contumie, intelligitur ipsorum laicorum, quia iudex laicus non debet ad hoc cogere, eum dicimus infra, & sic laici humiliter debent petere, & post retributionem gratias agere, non cogere, ut dicitur de *cap. aversus*, quatenus vero relinquunt arbitrio clerici non intelligitur ad decernendum, an sit conferendum, cum ad hoc teneantur; sed ad videndum, an eveniter calus feliciter necessitatis communis, in quo tenentur contribuere vel licet dicamus omnia relinquiri arbitrio clerici, non intelligitur de libera voluntate, sed de arbitrio, iure, & ratione regulato, quia verbum, *existimare*, postulum dicto cap. non manus, ibi: *Nisi Episcopus, & clerici subfidiis per Ecclesias existimant conferenda, non ad placitum voluntatis refertur, sed ad arbitrium boni vii ratione regulatum, legi fiduciam, quiescamus, ff. de legat, 3. & docet optimè Gregor. I. oper. l. 5. s. tit. 6. part. 1. vers. 2. in las calzadas, in fine, Guter, lib. 1. pr. quatuor, 3. s. 7. Diccionario Pedemontano 64, num. 18. 19. East. Extra-***

mag. ad reprehendendum, verb. videbitur, unde capit, non minus, potius est pro hac sententia, illamque probat, ut aperte colligitur ex l. fideicommissa, & sic fiduciammissum, & veris. Quemadmodum, ff. de legar. 3. ubi dicit lex, quod si fideicommissum est, si relinquatur, si volueris, non debetur, quia plenum voluntatis arbitrium relinquatur; at vero si sic sit, si fuerit arbitrarius, si patueris, si existimaveris, non plenum voluntatis arbitrium relinquitur, sed quasi viro bono: proinde si alter meruerit, debetur: ubi *Gofra* sub nomine Arbitrio, sic dicit, in hoc casu tantum fermitur, ut aquilonem videant, quod se est, non permittitur hardi alter interpretari. Cum ergo cap. non minus, jubeat, ut Episcopus, & Clerus convenient, & perspicient necessitatem, & exitiment, an subsidium conferendum sit, hoc debet esse ratione regum, & si ratione esse conforme inventerit, prout ita esse probat prima ratio pro hac sententia posita, tenebuntur contribuere. Tertio probatur ex cap. *tertiorum*, de immunitate, Eccl., ubi Ecclesiastici sententia tempore necessitatibus ad custodias murorum: quem extum licet ibi initio, & *Panorm.* ibi initio, dicant a nullo summi, propter virtus eius intellectus, & sic *Joan.*, *Audi.*, *Hof.*, *Anton.* ibi ponunt duos intellectus. Primum est, ut habeat tantum locum in civitatibus, quae sunt de temporali domino Ecclesie, sicut est civitas Terracineensis, cuius Episcopatu serbitur illud caput. Secundus est, quod est causus specialis, cum civitas invadatur ad *Saracenis*; a quibus illa post confines terminos sapient invadebatur. Alii vero dicunt non loqui hoc caput de Clericis, sed de hominibus Ecclesiastice, id est, de mancipiis, rusticis, & similibus, qui regulariter non debent angariari, cap. Ecclesiastiarum servos, 12. quasf., 2. & 1. & ibi per Bart. C. de Episcop. & cler. sic expre-
sidetur intelligere hanc, dicto cap. personis, initio, & glo-
sum, ibi vers. Nullum, & veris. Aut alio modo, & clarissime *hof-*
summa, de immunitate, Eccl., 1. a quibus, num. 4. verf. mer-
itiam personalia. Hos intellectus reprobat *Panorm.* dicto cap. per-
sonis, & vetus, ac communis intellectus est ratione maxi-
miae necessitatis, ita ut sine clericis non possit civitas ab
invaditione custodiri, tenuerit Clericos, ut explicit ibi *Panor-*
mian. a num. 3. & praecepit num. 6. & les. 22. tit. 6. part. 1.
ibi Gregor. *Lopez* glof. 1. 2. & 3. *Anchur.* dicto cap. personis,
numer. 1. *Guillelmus* cap. *Raynatus*, de testam, verb. & uxori-
nomine *Adalafiam*, decisi. 5. num. 470. *Azevedo* l. 11. tit. 3. lib.
1. recop. num. 7. *Duenñas* regula 100. limitat. 12. *Ruinas* consi-
l. 29. volum. 1. num. 12. *Aviles* cap. 23. *Pretorius*, *Glofa* des or-
den, num. 4. *Anglo* verb. *Immunitas*, num. 34. *Sylvius* *immuni-*
tia 1. quasf. 4. dicto 3. *Jafon*, & *Mauritius*, quo refert *Duen-*
ñas suprad. innot. cap. non minus, de immunitate, Eccl., num. 6.
Tibian. *Ecclesiasticum* 5. *causa* 18. numer. 4. verf. 1. An vero
possit cogi per judicium facultarem ad hoc, dic quod non, ut
duocet ibi lex 52. & ibi *Gregor.* *Lopez* vers. *del Obispis*. *Angel.*
Ant. *Hof.* proximi citati. Si ergo tentent Clerici ad hanc per-
sonalia, quando necessitatis est communis, a fortiori tenebun-
tur ad realia, quae minus statui clerici repugnant. Et hanc
seunda sententia est probabilior, eamque tenet *Bald.* l. ad
infractiones, C. de sacrofanci. Eccl., num. 3. *Paulus* de *Cafiso*
ibi, numer. 2. & ibi *Salices*, *Alberic.* *Jacobus Butrigarius*, *Felin.*
Asp. Eccliesia de consit, num. 106. *Ripa* respon. 1. in titulo de mu-
neribus & honor. a num. 3. usque ad 8. & de Eccliesia adstantia,
responso 2. num. 7. & l. 5. se non obseult, in principiis, num. 31. fi-
de judic. *Claosa* cap. non minus, veris. Ad revealandas, de immunitate,
Eccl., & ibi *Antor.* num. 6. & ibi *Hof.* & *Anchur.* num. 7. *Theo-*
mas Grammaticus decisi. 100. num. 26. *Avendano* cap. *Praeterum*
2. part. cap. 14. num. 19. *Guido Papa* decisi. 7. & 78. & ejus glo-
lator in decisi. *Gregor.* *Lopez*, 1. 5. ver. 6. p. 1. verf. 1. *en las cala-
das*. *Montabius* in lege 54. & ibi. 1. *legum feri*, tit. 5. l. 1. verf.
1. *contrarium facit*. *Robust.* dicens varias fuisse prolatae in
iudicio sententias, hoc decurrentes 1. *remo confitit*, regiar.
Francia, tit. de sententia precessionali, art. 3. glof. 6. num. 3. 4.
Gutiérrez allegat. 10. num. 2. & lib. 1. præc. quasf. 3. n. 7. *Egili-*
dus Tomatis tract. de colletis, cap. incipienti non obtinet, num.
26. fol. 168. usque ad num. 131. *Menchaca* de controver. usq[ue]ntibus,
lib. 1. cap. 6. num. 4. *Olaus* in *concordia prius*, litter.
C. num. 58. *Oratior de nobilit.* 2. part. cap. 1. num. 13. *Azevedo*
l. 11. tit. 3. lib. 1. recop. num. 2. *Villalobos* in *ratio suo milio* com-
muniu[m] opinione, litter. C. num. 3. *Mexia* pragm. panis, concl.
2. num. 60. 61. *Alexand.* cons. 68. volum. 2. num. 13. *Rain*, conf.
111. volum. 5. *Panzica*, *Prat.* *Papiesius*, *Jacobus de sancto Georgio* *Previdel*, quo refert, & leguitur dictio *Pedromontana* 68.
a numer. 4. usque ad 20. *Nicolaus Baldus* in quadam confusu,
quod habetur typis excusum post illum decisionem 68. a.
num. 5. usque ad 9. *Chosfanus* in *constituta*, *Burgundia*, *rubrica* des
iusticie, rubrica 1. num. 48. 49. *Capella* de servis, rustic, predi-
cio, de servis, via, glof. 25. num. 47. 48. *Guillelmus* cap. *Rayn-*
atus, de testam, verb. & uxori nomine *Adalafiam*, decisi. 5. nu-
mer. 488. 469. 470. *Perez* lib. 1. ordin. tit. 3. 1. i. in fine, *Duenñas*
regula 100. limitat. 16. *Lucas de Penna* l. *ciam ad scilicetim*, C.
quibus mun. lib. 10. *Aviles* cap. 23. *Pretorius*, *Glofa* des orden,
num. 4. *Quedada* 99. *juris civilis* cap. 4. num. 15. *Richard*, quodlib.
2. quasf. 30. art. 4. *Ruminaldus* confi. 2. numer. 10. & com-
muniu[m].

2. Nota primo limitandam esse hanc sententiam, nisi oppidum habeat propria: si enim haec habet, & sufficien-
tia fuit, vel in quo sufficiens, prius expendendum est
in hac opera publica, & quod deficit, ei contribuantur
a Clericis, & laicis. lib. 1. novis recop. de ibi. de causa num.
2. Aviles dicta *glofa* des orden, num. 2. *Richard*, quodlib. 2. cap.
30. art. 4.

15 Secundo limita, quando talis reparatio murorum est
propter necessitatem, & non propter ornatum solum. Sic
Menchaca, *Rebribus* num. 4. *Aviles* num. 4. *Richard*, art. 4. *Me-*
xia num. 61. *Bald.* num. 1. *Guillelmus* num. 468. *Azevedo* tit. 7.
Duenñas limit. 16. proximè citati, *Salientes*, *Jacobus Butri-*
garius, *Albericus proxime citati*, *Gregor.* *Lopez* edam 1. 54. verf. Es
la puente, *Gutiérrez* allegat. 10. num. 2. *Glosator* super deci-
sione 7. *Guido Papae*.

16 Tertio limita, quando transitus per illa itinera pub-
lica sit frequens, alias non tenetur Clerici. Sic *Rebribus*
ibi, num. 7. *Glofa* l. ad *infractiones*, C. de *sacrofanci*. Eccl.

17 Quartu[m] limita, quando Ecclesia habet aliquas res tem-
porales ibi, fecit si non habeat, ut Franciscani. *Sic Baldus*
dicta l. ad *infractiones*. *Rebribus* suprad. num. 5. *Capella proxima* et
status, *Azevedo* dicta l. 11. n. 7. *Guillelmus* *Benedictus* n. 459. Ma-
xia pragm. panis, concl. 1. n. 61.

18 Immo *Baldus* dicte non teneri: quando Ecclesia habeat
possessionem, ea tamen est ferentia: dicte tamen *Azevedo* ha-
bit, ut teneatur Clericus, si haberet in oppido fructus be-
neficii.

19 Quinto limitant ali, modo laicorum bona non fac-
sint. Sic *Azevedo* dicta l. 11. num. 7. *Richard*, dicto art. 4. *Stepha-*
nus tract. in *defensionem immunitatis Eccliesi*, pagin. 112. Sed hanc limitationem non approbo, nec ceteri can ponunt,
neee uts obseruat: sed cum haec fin in communione bonum
laicorum, & clericorum, omnes debent contribuere. Ex
hac sententia.

20 Infertur primd, quod ad fidem impositum, vel gabellam
aliam pro preparatione viarum, &c. cala quo laici te-
nentur ad hanc contribuere, tenentur Clerici. Ratio, qui
huijmodi gabella subrogatur loco praedictorum onerum, ad
quod tenentur Clerici, & collecta imposita pro aliquibus
oneribus regulatur secundum naturam onerum, in quo-
rum locum subrogatur, l. eum qui, si injurians, ff. si quis
caut. Sic *Panorm.* cap. non minus, de immunitate, Eccl., in for-*Richard*, quodlib. 2. quasf. 10. art. 6. *Sylvius* *Immunitas* et quasf.
6. dicto 1. *Ang. verbo immunitas*, numer. 38. *Ripa* in titulo de
muner. & honor, respon. 1. num. 3. 4. 5. 6. ubi retent *Guadianum*,
Firmianum, & multos alios; item *Thomas Grammaticus*,
cif. 100. num. 26. *Bald.* l. ad *infractiones* C. de *sacrofanci*, Eccl.
num. 2. *Azevedo* l. 11. numer. 7. tit. 3. lib. 1. *recopil.* & sic dict
Placentia, & *Salmantica* videlicet factum in imposita pro aque-
ductibus. *Gutiérrez* lib. 1. præc. 9. 3. num. 6. *Capella* de servis, *re-*
lat. præd. trit. de servitate via, g. 9. *Lucas Lopez* 1. p. 1. *infra-*
scriptio, cap. 190. fol. 451.

21 Et per hoc, inquit habet *Ludovico Lopez*, venit tem-
perandum, quod dicit *Medina* C. de *refutis* 9. 15. fol. 54. pag. 3.
vers. videtur iugur. ubi at, esse tyramnidem petere sicut
a Clericis, & *Navarar.* cap. 17. *Hispian.* n. 201. *Latini*, n. 202. ubi
damnam petentes filiam à Clericis: intelligent enim ex
iusta dicta, nisi petatur per oneribus, ad quae tenentur Clerici
contribuire.

22 Secundu[m] infertur teneri Clericos ad gabellam imposi-
tam pro praeterianda, vel liberanda civitate a peste: quia
in hac agitur etiam de Clericorum utilitate *Ripa* in titulo de
muner. & honor, respon. 1. n. 8. & tract. de peste, tit. de rem-
ediis praeservatiu[m], remedio 9. *Duenñas* regula 100. limit. 17. &
per hoc dicit *Ludov.* *Lopez*, 1. p. 1. *infra*, novi, cap. 190. fol. 451.
21. p. 1. verf. per hanc, quod tempore pestis graffitis Hispani te-
nebantur Clerici contribuire pro expensis factis in educendo
infestis pestis extra civitatem, ne infestarent fani, qui in
hoc, inquit, tradatur de privata Clericorum utilitate.

23 Tertio infertur minus bene fidele sine, cap. non
minus, de immunitate, Eccl., ubi dicit teneri Ecclesiam adtri-
butum in adventu Principis: quem reprobat *Panorm.* ibi,
num. 16. quia Imperator non potuit ad hoc obligare Ec-
clesiam.

24 Quartu[m] infertur, quod licet regulariter non possint
cogi Clerici vendere suas res, ut optimè probat *Perez* lib. 1.
ordinans, tit. 3. l. 2. folio 57. & patet cap. 1. de immunitate, Eccl.,
in 6. ad proper commensem necessitatem, & publicum
bonum advenit, quare tempore necessitatis, & publicum
ex anno frumenti tenentur Ecclesiastici deferre triticum,
si quod habent ultra libi necessitatum, in forum vendendum.
Si *Mexia* pragmatica pars, conclusa, 1. num. 64. *Perez* lib. 1.
ordinans, tit. 2. l. 1. folio 57. *Gregor.* *Lopez* lega 54. tit. 6. p. 1. verf.
in la puente, *Barrol.* l. 1. C. ut nemini faciat, lib. 10. *Plato*
lege finali, C. de exacti, tribut. lib. 10. & sic pragmatica pars
annis 1558. iubet, ut cogantur Ecclesiastici vendere
frumentum tempore publicam annona. Faveit *Cosmar* reg. possi-
fieri, 2. p. 9. 4. num. 8. in fine, ubi dicit statuum civitatis
in triticum ad exteros deferatur, & extrahatur a civitate
tempore annona, comprehendere Clericos, licet ipsi da-
minum inferat, propter publicum bonum. Favent etiam
Barrol. l. jubesmus nullam, C. de sacrof. *Azevedo* lib. 11.
tit. 3. l. 1. recip. num. 2. *Gregor.* *Lopez* proxime citatus, ubi
dicunt teneri clericos mittere rem suam, ut navim, vel
currum, ad deferrendum vitiaria & necessaria reipublicae
si habetur illa 4. *tabernac.* & licet *Panorm.* cap. non mi-
nus, de immunitate, Eccl., num. 16. dicit hoc non procedere de
iure canonico, quod verum est: at fatem erit verum, quan-
do est magis, & urgente reipublicae necessitate ob bonum
commodum.

Secundum, quod vertitur in dubium est, ut supponatur, Clericos teneri contribuire ad ea, que sunt in communione utilitatem, ut refectem pontium, &c. ut diuersis sit necessaria licentia Papae, ut contribuant, sive contribuerent tenuant, sive id sponte velint facere.

Duximus et sententia.

Prima dicit, non esse necessariam licentiam Pontificis; & ad cap. aduersarii, de immunitate. Eccl. quod esse necessarium aperte decidit, respondet quod procedit, quando factores, & confutes yelut aliquid imponere Clericis novi; tunc ad hanc impositionem, ne flagraret esse comodum, quod vera non est, debet conculi Papa, sed si quando clericis nisi novi, inducit, sed petuit, ut ex ea legum statuta cum aliis contribuantur in iis, que non commune directè recipiunt, & ipsi non minus quam laici, commodum reportant, quia non est praelendum velle aliquid contra ea, que juri, & rationi naturali confusa sunt, demandare: faver idem cap. aduersarii, ubi dicit: Propter imprudentiam tamquam prouidam prius interfex consulatur. Propter imprudentiam tamquam prouidam prius interfex consulatur.

Propter imprudentiam tamquam prouidam prius interfex consulatur. Ergo loquitur reuera ubi novum aliquid imponitur, & potell interveniente imprudentiam. Sic uera de Peuna latius probans lib. cum ad felicissimum, & lib. uibus minor, liber. 10. Auidus caput. 23. Pratorum, Glosa de aduersarii, num. 5. & uiges ad nam. 9. Eam probat Card. caput non minus, de immunitate. Eccl. numero. 9. & videtur tenere certe. Hesling, summa, tunc, de immunitate. Eccl. h. q. quibus ueris, temet hec uera sunt, & num. 5. iudicio, ueris, ergo, ubi est cap. non minus, & cap. aduersarii, loqui quando aliquis dominus inferior Imperatore, vel regre, minora ipsa indiret Ecclesiis, quia non est verisimile, velle Papam in eis Imperatorum, vel Regi derogare. Pro eadem est aperte Antonius lib. 1. legum fori, tunc. 5. lib. 1. ueris, in contrarium, ubi dicit iura canonica loqui in tributis, ad quo non tenentur clerici; & Richard, quodlib. 2. 9. jo. art. 6. in fine, expresso est pro hac sententia explicat enim, ut loquatur aduersarii, quando non sufficiunt bona communia. Et haec sententia probabilis est in DD.

Secunda sententia, omni modo tenenda docet, esse prius consulendum Romanum Pontificem, qui uia expresse leuditur caput aduersarii, de immunitate. Eccl. Sic tenetur caput non minus, de immunitate. Eccl. ueris, Tantum, ubi num. 18. Gregor. Lopez. 1. 54. ueris, en las caladas; & lib. 6. part. 1. Sylvester immunitatis. 1. quaf. 5. dict. 4. Angel. seruo immunitatis, numer. 37. Ludov. Lopez. 1. part. infra, non dict. cap. 190. fol. 45. Accurso. lib. 11. tunc. 3. lib. 1. resp. num. 1. Calder. tit. de censibus, consil. 2. numer. 3. Philippus cap. non minus, de immunitate. Eccl. Blasius Narvares de vestig. 16. p. 16. p. 10 principium, Cap. Stephanus de defensione immunitatis. Eccl. 1. 13. & 6. D. Antonius. 3. par. titulus 12. caput. 3. 3. fol. 12. Tacion. Economicatio 5. cap. 18. numer. 4. ueris. 3. Gattier. lib. 1. praf. quaf. 3. numer. 6. Disciplina Pederomontana 63. numer. 2. Baldui in confilio, quod habetur typis excusum post eam decisionem, num. 29. 30. Metra C. de resist. quaf. 15. fol. 58. pag. 3. ueris, videtur igitur. Et in iudice probatur haec sententia in Extravagant. t. de immunitate. Eccl. ubi praepicit, auctrice Episcopis, ut nullo titulo concedant laici tantum retributionem abque Romani Pontificis licentia: & tandem in Concilio Lateraneensi novilime celebrato sub Leone X. anno 1512. sif. 9. sub sum. 6. Et cum a iure tam diuino, & eccl. ubi has uerbis habentur: Infractus em. apoclypticis sanctiones in favorem libertatis Ecclesiasticae, contra ejus violatores quoniamque editio, & cum in Lateranensi parti, ac Concilio Generali sub examinatione causa prebitum fuerit, no Reges, Principes, Dukes, Comites, Barones, Republicas, & ali Potestates quicunque Reges, Principes, Crustatus, & a terre quoque mala predilectiones, collectas, decimas, & alia iniuriosa opera. Clericis, Praetori & aliis quisunque personis Ecclesiasticae imponant, exangue, uero a sponte etiam dantibus, & conscientibus recipiant, utque in primitis auxiliis, favorem, vel consilium, palam, vel occulte presentantes, excommunicatio late sententia ponatur eo ipso incurvantur. O ipsi, quoque respublica, ac communis, & universitas circa hanc quoniamlibet delinqentias. Ecclesiasticis ex ipse subiectim interdictis: Praetori etiam primitis ab quo expresso Romani Pontificis licentia ultra contentiones excommunicatio, & depositionis panum ipso facta incurvantur; sciamus, & orationibus, ut de cetero talia presumentes, ipsi (ne praeferant) qualificari fuerint, ultra imprudentias penas,

Clericos. Probat primò ex lib. 3. tit. 3. lib. 1. rec. 2. sic dicit: Mandatos, qui nungcum iure, ni nomine, non aprimis clerigos, iugulos, ni ministerios, que peccatis, non contrabuyant. atque in aquellocas casis, que se contentent in lez dele titulo, que comincia, Exemptos, & que laj. 21. ubi practicatur, ut contribuant ad refectum pontium: ergo a contrario sensu potest in hoc case cogere, quia argumentum a contrario sensu est fortissimum in iure, lib. 1. ff. de offens. cuius in mod. est, & cap. cum apoclypsie, ad his, que sunt à Prelati. Secundò probatur ex doctrina Abserici uuln. statutus, num. 7. C. de Episcop. & Cleric. ubi dicit: Clericum potest contentiv coram laiso quod onera realia, quia directè insipient ipsam rem: at hoc est onera reale, non enim hoc debet Clericus ratione persona, sed ratione rei, quia recipiet habet bona temporalia in eo oppido, nec est distracta persona Clerici, sed res eius: ergo. Tertiò probatur, quia Clericus negotiator potest cogi ad solvendum alcavlam a judice laicari, non capiendo personam, sed res, ex quo debet ilam ratione rei, circa quam negotiator est. ut docent Averroes. lib. 11. m. 3. lib. 1. rec. n. 5. Mexia pragmat. postis, eten. 5. n. 23. Tafaro de dictis venientiis, cap. 19. num. 8. & colligunt ex lib. 7. tit. 18. lib. 9. non res, ubi dicuntur, hos Clericos teneri loviere gabellam, sicut laicos immo addit ibi Laffaris numer. 83. quod si est dubium, at si negotiator, potest index secularis de causa cognoscere: ergo similiter in nostro caso. Hanc tenet Balanus in confilio, quod habetur typis excusum post decisionem 68. Pedemontanam, ubi politum dixerat Ecclesiasticos non esse compellendos per iudicem faciem, dicit numero trigeminorum quod hoc non procedit per solitam observantium in contrarium expressum, manifestaque tolerantiam Papae, & universalis Ecclesie, quia officiales laici pro obtinendis contributionibus in his munierunt a Clericis, faciunt executionem in suis bonis, & fructibus beneficiorum; ex his enim ceduntur taeta dispensatio li facienda, cum concurrat tolerantia Papae, & Ecclesie. Idem tenet Olaris in concilia iuri: cum enim linea C. numero 38. & 39. dicas uideri uia receptum, quod index secularis cogat Clericos; at te nescire quo iure, aut qua ratione, at epilogi legum partitum, quem ponit in fine illius libri, numer. 30: id dicit: ex lib. 54. titul. 6. pag. 1. id est ut secularis iudicium non possit cogere Clericos ad praedictam contributionem, esse correctam per contrarium ultimam. Nam hodie etiam Clerici convenientius per iudicem seculararem, & compelluntur ad dictam contributionem. Idem tenet Richard, quodlib. 2. quaf. 30. art. 5. & Rigidus Thomatus tract. de collectis, cap. quid initiv. & videndum nunc est a numero 3. fol. 247. uiginti ad numer. 10. fol. 255. late hoc probans: & sum. 10. concludit hi esse tenendum. Idem videtur approbare Quaestua quaqmvis iuri civili cap. 4. numer. 1. 13. idem Glos. capitol. Princeps facili. 23. quaf. 5. vers. intra Ecclesiam, ubi ponit multos causis, quibus laici habent iurisdictionem in Ecclesiis, & unus est cum tributum pertinet ad Ecclesia. Idem tenet expresse Averroes cap. 23. Pedemontanam, Glosa den ordin. numero undevicesimo, ubi dicit: quod quando judex Ecclesiasticus requisitus non vult, debeat cogere faciari, & late probat. Pro eadem est Rebus 1. romano confitit, regiam, Francia, titul. de sententia provinciali, glossa lib. numero 6. ubi refert sapienti costitis esse Clericos in regno Francie a Regio Senatu Parisiensi; & num. 7. concludit, in hoc calo tententiam judicis regi esse exercitari, five judex condemnari aliquos ad recidiendum, liceat dannata pecuniam pro rectione; & numer. 2. dicit, in hoc calo non est eandem locum appellatione. Sed hoc est filius Rebus nihil probat, quia loquitur in Calo, in qua est privilegium Bonificii VIII. ut pollic. Rex cogere Ecclesiasticos ad hanc contributionem: quod ad pacem littera refert Guillelmus Benedictus cap. Raynatus, de refecto vero & uox nomine adelaflat, dict. 5. num. 474. qui antiquior fuit Rebus, refert enim ibi Rebus Guillelmus Benedictus, & videtur aperte idem tenet Guillelmus Benedictus lib. 5. num. 470. dans doctrinam universalem, & Moxianus taxaxi, eten. 5. num. 64. ubi dicit potest laicum cogere, vel quando est periculum in mora, vel quando judex Ecclesiasticus requisitus negligit, vel plus debito difterit, attento (inquit Guillermo Benedictus) quod videmus judices Ecclesiasticos in talibus esse rebellis, & plus debito remissos.

gas conservantes ipso facto incurvare volumen; innovamus
quod ad omnes actus legitimos, inabitables, & interficiabiles ha-
beantur. Hec ibi. Atque idem tenet Riminaldus enj. 2.
num. 26.

33 Adverte tamen quid ubi tanta necessitas imminent-
ret, quod non posset abeque aliorum scandalum, & pericu-
lo prius consuli Romanus Pontifex, fat effet tunc de-
beratio Episcopi, & Clericorum, argumento 4: tutor qui re-
pertorium, & si de administratore tutor, & ratio est, quia necessitas
caret legem. Sit Panormi iiii, num. 9, & Gregor. Lopez, Syl-
vestri Angel. Fabris, Ledor, Lopez, Arevalo, Gutiérrez, Syl-
vestri Angel. Secunda sententia omnino tegenda docet, non po-
sset judicari iudicalem, sed convenientiam esse Clericorum
coram judge Ecclesiastico. Probarug primo ex aperte de-
cione l. 5a, ritul. 6. part. 1. ubi potissimum definierat. Cleri-
cos teneri contribuere ad refectioinem pontium, &c. subdi-
dit lex: Pero vos que facer no los de ven premiar los legos,
mas dexar los que lo fagan, y si ellos no las guisieren facer, han
de maltratarlos a los Predicadores, que se lo hagan facer. Quoniam si
dicatis derrogatum per contrarium, coniectitudinem,
est de tali confutacione, cuncto que tunc Cleto, relinquent
introducuntur: & histericae quoniam non autorizari possit Co-

29 Tertium, quod vertitur in dubium, est, supposito Clericis teneri ad haec contribuere, an cogi possint ad id per judicem facultarem.

Duplex est sententia.
20 Prima sit posse judicem sacerdalem ad hoc cogere

trarium est expressè alio iure definitum; ut legum correcção
vittetur, ut colligatur ex cap. 2. ubi, de sententia excommunicati,
& tenet *Glossa cap. significativa*, de foro competr. veris. Clarii, &
ibi latè *Felinus*, *Natura apologia in lib. de reddit. questione 1.*
monito 44. numer. 2. *Gutierrez lib. 1. præf. quæsti. 3. nup. 14.*
Evaristus in topicis legibus, in loco a contrario sentit. *Gregor.*
Lopez l. 17. tit. 1. part. 6. vers. de tenditudo; at hic est contra-
dictum decimus iure, nempe articulo 1. s. tit. 6. p. 8. & in iure
canonicó, in uxori videlicem. Si respondeat *Gutierrez*, ubi ad
Urim legem 3. titub. 3. lib. 1. recipit. Secundo probatur, quia
quidquid sit de lege civili, cuius non est circa exemptione
Clericorum disponere, ut probavit secundo fundamen-
to, iure canonico cætum non erit, ut possit laicus ad hanc
contributionem, cap. non minus, & cap. aduersus, de im-
*minuit. Eccles. ubi præcipitur laicis, ut humilietur & ab-
sque illa coactio, & exactio petant a Clericis. Item
per multos textus confas exemptione Clericorum quodam
modo; & in toto iure canonico non inventitur exceptus
hic casus; immo in hoc casu prohibetur coactio,
atque a. non minus, & alio cap. aduersus. Item quia
iudei *Judex Granatensis* non potest pro quovis debito oc-
cupare bona incolæ Cordubensis, quia talis non est de suo
foro, & iurisdictione, & bona accessoria sunt personæ:
sed similius Clericus non est de foro, & iurisdictione
laica, capite si clerici, capite clerici, & capite qualitate
de judicio, capite primi de foro competenti; capite continua
& mulier illius questionis capituli, undecta questione prima
ergo neque iudex laicus occupare bona Clericorum pro
hac contributione. Item, quia in dubio melior est con-
silio possidentis, nec propter dubium spoliandus est quis
iure certo, quod possidet? at omnimodo exemptione a iuris-
dictione laica quodam perlonas, & bona est certa de iure ca-
nonico, etiam in hoc casu: quod autem derogata sit illa,
est valde dubium; & cum hac sit causa Ecclesiastica, dubi-
um hoc per judicem Ecclesiasticum terminandum est:
sicut quando dubium est, an quis sit Clericus, & Eccle-
siastica iurisdictionis, non debet hoc determinare iudex
laicus, & seculares, sed Ecclesiastici, ut habetur cap.
s. iudex, de sententia excommunicationis, in sexto o. iti redi-
dit ratio, quia de re Ecclesiastica tractatur: & sic do-
cet ibi *Francis. & Glossa*, & omnes, ut refert, & segui-
tur *Cesar. præf. questione cap. triginta*, numero primo
ubi multis alios refert, dicitque sic apud Hispanos serua-
ri: immo ubi contingit questionis inter judicem Ecclesiasti-
cum, & secularem de iurisdictione, iudex Ecclesiasticus
propter maiorem suam auctoritatem cognoscere, an sit
iuridiculus, ut docet *Quiriz lib. 1. præf. questione 6. num.
2. Perez rubric. & Glossa*, & omnes, ut refert, & segui-
tur *Cesar. præf. questione cap. trigesima*, numero secundum
et, *Perez rubric. 1. Quiriz lib. 1. ordin. Cesar. ubi supra. Aver-
bius cap. tertius, rie, de iud. *Felinus Doctoris cap. paporalis,*
in principio, de refutac. *Falton. lib. 2. ff. si quis vocatus in iure non
erit.* Ergo in hoc dubio velle judicem facularem spolia-
re. Clericos sua exemptione, ipsos cogendo contribuire,
velleque hanc caulan, que merè Ecclesiastica est, cum de
personis Ecclesiasticis, & de exemptione Ecclesiastica tra-
ctetur, propria auctoritate definire. Clericos cogendo,
manifeste est iniquum, maxime quia in ambiguis religio-
nis questionibus summa est ratio, qui pro religione ta-
cit, ut expressè his verbis dicitur: *I. sicut persona, in fi-
ne, si de religione, & sumptibus faver, & affect us ad hoc pro-
positum Panormit. cap. non minus, de immunitat. Eccles. nam.
13. proprie fua.* Et confirmatur, quia quoties dubium est,
et non gaudeat immunitate Ecclesie, iudicis Ecclesiastici
est hinc cogitatio, ut benè Perez, lib. primo ordin. ii. 2. lib.
7. & quando dubium est, an Clericus gaudent priuilegio
ob aliquam caulan, iudicis Ecclesiastici est de hoc co-
gnoscere, ut bene *Cesar. proxime citatu. Pax præf. secundo
vemo, praedicto secundo numero 9.* Ergo in hoc dubio im-
manusit Ecclesie iudex Ecclesiasticus debet cognoscere,
& non potest facularem cogere, nec occupare bona. Tan-
dem quia non obstant adducta pro prima sententia. Nam
ob legem regni jam respondunt est. Nec doctrina Alberici
ca, etiam non est certa: & esto esset certa, loquitur
Albericus, quanto fundus obligatus aliqui censui per laicum
descendit ad Ecclesiam: tunc enim quia res transire cum suis
onere, & fundus habebat illud onus reale, & subjectum
erat illud onus iudicii laico, qui coquim possum fit per lai-
cum, & in fundo laico, idem (inquit) potest iudex laicus
fundum illum pro eo censu occupare: quod quam dilatum
est in nostro casu, quis non videat 3. cum hic nulla sit
obligatio realis, nec contrada per laicum Ecc. Neque ob-
stat id, quod adductus de Clerico negotiato: talium
cauim est, postea cogi per laicum solvere gabellam: nec id
dicit lex illi *citatia nova recipiat*, sed tantum dicit in hoc ca-
su teneri solvere gabellas, sicut tenentur laici; non vero
quod ab eodem iudice debeat cogi: & sic *Lap. Clementin.*
præfensi. de censibus, & ibi immota numero 11. dicunt, quod
sistit questionis ac sine Clerico res ea; & cauam negotiatio
deferratur, debet iudex Ecclesiasticus de hoc cognoscere, ut
colligetur ex *Clementina in principio, hī. locorum diacefan.*
& in fine, ibi: *Petrum Episcopo costitit.* Et inde docet
Cardinalis *de Clement. præfensi. questione 6. & confitit ex su-
pra dicti.* Hanc secundam sententiam tenet *Glossa cap. non
minus de immunitate Eccles. vestit. Tantam. & ibi Anchored.*
num. 8. *Iacobus lib. 100. ff. 6. Eboracum illi responsum. Salve.***

78. Ex his inseretur decimo casus, de quo consulitus fui Granatae; cum enim Rex petere à Civitate Granateni, ut continearet certam summam pecuniam ad propagandas causas adversus hereticos illas partes infestantes, fuit & aliqua pars Regni contribuebat; civitas Granateni ex concessit, ea tamen conditione, ut Rex facultatem concederet civitatibus arbitrandi circa media, quæ alium posset, unde summa illa contribuenda deduceretur, & quod ab eismodi contributione nemo fave nobilis, five clerics escularum, ad quod, si opus esset, Pontificis facultas impetraretur. Annuit Rex, & abique aliqua Pontificis licentia arbitrata fuit civitas, ut exta, & capita arietum, quæ prius ipsius civitatis ordinatione, & nulli singula dimidio argenteo dabatur pauperibus, pretio arietis appenderentur: quo fuit factum, ut quod pauperibus prius erat dimidio argenteo, post tribus venerabatur argenteis, argue hic excusus pretii ad prædictam contributionem appliceretur. Ruris fuit arbitrium civitatis, ut ex pretiis singulorum arietum, qui venerabatur in macello, quod vocant *Rastro*, venditor, five laicis, five Clericis solvere duos argenteos. Dubitatur an hoc sit licitum. Queritur Clericus, quod ablique licentia Pontificis cogitur solvere, & contribuere ex arietibus, quos vendit, atque ex capitibus, & extis, quae emit: infuper quod imponendo laici duos illos argenteos super qualibet ariete vendendo, necessario illi carius vendunt; unde indirecè gravantur Ecclesiasticis, quia carius emunt. Civis talis allegat pro le, prædicto arietis pretio ex aliis vendi, effugie privilegium, & favorem Granatae exinde arioso vili pretio, videlicet dimidiis argentei: atque ita ipsa civitas modo vult cedere suo iuri, & boni via regimini flature, ut fiat Granata id ipsum, quod alii in locis fieri conuenient.

79. Sed dico primo, manifestè injustum esse sic impone contributionem Clericis. Primo, quia licet utilitas est communis totius regni, & sic Clericorum: ut non constat facultates laicorum non sat esse ad prædictam contributionem, immo ipsi faciunt, quotannis superesse sibi placuimus Clerici contribuent. Item elo non pati fuit, ut contribuant tam habentes temporaria bona, quam non habentes, & ut vidimus, tantum habentes temporaria bona tenentur contribuere, etiam juxta sententiam affirmantem Clericos teneri contribuere. Item licet secundum aliquos non requiratur licentia Papæ, at multo magis communi, & mihi certa sententia est requiri, ut vidimus, at hic non est licentia Papæ. Item elo non est licentia Papæ necessaria, ut debet deliberare Episcopus, & Clerus, ut aperte habetur non minus, & ceteri, ad immunitatem Ecclesie, at talis, & tanta sit necessitas, ut teneantur ipsi contribuere: hic autem talis deliberatio non interiut, ne proposita est causa ipsius, ut deliberarent, sed ab ipsis non auditis, curia laicis exigatur. Item licet aliquis dicant contra communissimam sententiam, & jus canonicum expressum, posse cogere judicem faculatem Clericos ad contribuendum: at id affirmant; quando judex Ecclesiasticus requisitus renuit compellere; at hic judex Ecclesiasticus non est requisitus, nec proposita causa coram eo. Item quia, ut supra diximus, quando dubium est de immunitate Clericorum, judicis Ecclesiasticus est de hoc cognoscere, & audita parte, ut spoliator jure, quod possident: at hic in dubio cognoscit judex facularius, & spoliat immunitatem, quam justi possident Clericatus ipso non auditio. Item quia, c. iudex, de sententia excommunicatis, n. 6, habeatur, quod quando dubium est, an is, quem judex facularius punire vult, est Clericus, debet cognoscere Ecclesiasticus, vocato tam ad iudicem facularium, cum tamen ea si causa Ecclesiastica ergo manifeste injustum est, quod cognoscit in hac causa facularius, & non citato iudice Ecclesiastico: & sic videtur nonnulli docti recentiores.

ri Clericis. Si responderet *Syntagma Immunitatis*, 1. 9. 6, in fine, *Ladouce Lopez*, 1. part. instruction, novi, p. 190, fol. 451, pag. 2. Ricard, quælibet, 2. p. 30, atic. 6. *Astensis lib. 6. Summa*, tit. 30. *Alar. verbo Immunitatis*, num. 42, at in hoc casu, constat non malo animo injuriandi Clericis impoluuisse, quic licet non essent Clerici, impoluuisse, & magis impulerint in iis, quæ fœpia evnuntur a Clericis: se tenuerunt docti recentiores Magistri.

41. Nota quod *Ricardus* ibi, ait quod si malo animo impulerint scilicet animo injuriandi Clericis, tenuerunt restituere: ac ceteri Doctores tantum dicunt peccare impunendo, & nihil dicunt de restituitione: & ita credo deceptum esse *Ricardum*, sicut in exemplo, quod adhibet, deceptus est. Nam quoties res ipsa à parte rei non est contrajustitia, malus animus non facit, ut sit contra justitiam, nec caufer restituendi vinculum, sed efficit, ut peccatum sit contra charitatem, & si sufficit de malo animo panificare, ut pater in judice malo animo vindicta puniente maleficorem, ut optimè docent *Navarrus*, lib. 2. de reipubl. c. 1. ns. 72. fol. 43. & *numer*, 78. 79. fol. 45. & lib. 3. c. 5. *nam*, 9. fol. 195. ubi haec verba dicunt: Si secula malitia intentione nulla est restituendi obligatio, perperam dictatur, quod ob malum animum talis obligatio conseruit, cum non intentio nocendi, que manet in mente nocentis, sed opus exterritum nocendi, ut restituendi vinculum generet. Idem *Covarrivsis regius*, p. 2. p. 7. numer. 8. concil. 2. Ep. 5. *LadeM*, 2. 24. gref. 18. artic. 2. fol. 255. pag. 1. *dis. 9. 62. art. 2. concil. 2. fol. 210. Soto lib. 4. de just. quæsi. 6. artic. 3. usq. illa tamam*; *Adrian. 4. materia de restitu. q. Consequenter quo, utram impenit. Anglos fibrionis*, 2. p. 9. *de Clericis restituitione obnoxia*, fol. 208. *Salon*, 2. 2. quæsi. 62. artic. 2. contrôv. 25. fol. 721. Si ergo impoñit haec tributis celsante malo animo cijest ista, malus animus non efficit, ut iniulta sit, sed contra charitatem: unde non contrahetur excommunicatio, quia excommunicatio est contra gravantes Ecclesiasticos tributis injisis: hoc tributum non impoñit Ecclesiasticus, sed laicus. Sic etiam docti neoterici: & confirmatur ex dictis infra, ubi multicūm hanc approbad tributum in fraudem Clericorum.

42. Quarto dico, quod attinet ad impositionem super exitus, cise manifestè injustum; quia licet non esset injunctio faciente non via tributi, & vetriculis, sed boni regimini, quod extra venderentur pretio arietis, & quod hoc pretium sit dominio, sicut & in aliis locis fieri solet: at hoc sola autoritate faculari impone, ut tributum, & vetriculis Regi solventem etiam ab Ecclesiasticis, et injunctia manifesta, hoc enim est jam tributum. Nam si tale non esset, to tam illud premium domino rei est solventum. Et patet à simili, quando libra arietis constitutur vendi viginti marcenatis, posset quidem recte constitui, ut viginti uno venderetur tam Clericis, quam facularibus; at si ille unus marcenatus adderetur super viginti per modum assisi, id est, ad aliquam communem utilitatem, jam erit tributum, quod proinde in iuste exigetur a Clericis, non concurrentibus conditionibus requisitus: atque feneretur valde docti recentiores,

39 Dico secundò, quod duos argenteos, qui à Clerico exigitur pro arte, quem vendit, manet in injunctum, ut probavi, quia imponitur autoritate fisculari gabella Clericis: ita et idem.

40 Tertio dico, impositionem factam fisculari arietes vendentibus in macello, quod vocant *Rabro*; quod facili est in singulorum arietum pretio duos solvant argenteos, non esse illicitam, licet inde refutetur, quod Ecclesiastici carius emant. Probatur, quia non est injunctum tributum, ex quod indirecte graventur Clerici. Nam ex alcava, & vegigibus, id est, *pallias*, quae mercatores ex meribus solvent, quas ab uno loco in alium transvehunt, & vendunt, sequitur, quod Clerici carius sint merces illae, & non ob id sunt iniusta vegigilia illa. Infusor haec sententiam tenentia licet Doctores, qui proponunt hunc casum, an politi imponi tributum super caribus, & vino &c, indistincte sine exceptione Ecclesiasticorum & obiectum videri non esse licitum, quia indirecte gravantur Clerici, cum hac carius emant: & postea hab objectione, respondet, quod si faciunt animo injuriandis Clericis, & extorquent pecunias, & alio modo extorquere nequeant, et illictum, si verò non hoc animo, quia licet non essent Clerici, ad huc imponerent; nec imponunt magis super his, quae plus emuntur à Clericis, et licitum, nec possunt conque-

xpere in Concilio novimmo Lateralensi *ibid*. 9. sub Leone X. sub *fnam*, & *cum à iure*, cuius verba retulit *adul*, *prædict*, & antiquitus *c. clerics de immunitate Eccles*, in 6. excommunicabantur non tantum laici exigentes, sed Clerici acquefientes, & solventes, quod refractum erat per Extrav. 1. de immunitate Eccles. & postea omnino libratum quod solventes, Clement. *unus*, *edidit* iii. ad dictum Concilium Lateranense innovat omnes Apoloticas, fandiones in favorem immunitatis Ecclesiasticae, & excommunicati Prelatos ultra conscientes.

2 Secunda conclusio. Peccant etiam mortaliter Episcopi non denuntiantes excommunicatos, civitates interdicas, pertinetes à Clericis tributa, postquam ipsi confitterit, quia id jubetur verbis præceptivis, *Clementi*, *presenti*, de censibus, & Extrav. 1. de immunitate Ecclesⁱ maxima commendatur Episcopatus, ne in id confident. Sic *Glossa* a *Clementi*, *presenti*, *initio*. *Navarr.* *summa*, c. 17. *Hispian.* *num*. 201. *Lata*, *num*. 202.

3 Nota quod illud, si Episcopis confiterit, debet esse parte vocata, & auditia. Sic *Glossa ibi*, *verba*, *Confiterit*, *Stephanus*, & *Guillelmus ibi*, *Immola ibi*, *nunz*, 14. *Cardin*, *ib*, *quæst*, 9. *Navarr.* *ibi*; quod verum est, licet factum sit notoriuum, adhuc enim debet pars citari. Sic *Stephanus* & *Guillelmus*, *Immola ibi*, *num*. 15. *Cardin*, q. 9. Hoc tamen limat *Immola* *nunz*, 16. quando namque *Stephanus*

qui in eis nominatim vult procedere Episcopio;

em perpetuum: & tuus tenetis talis concessio in perpetuum; & si causa servitiorum, vel alia; non fuit digna tantum remuneratio, moderanda erit concessio iuxta qualitatem servitii, capite rotatum, de testamentis, leg. 15. tit. 10. libr. 5. nova recip. leg. 10. tit. 15. circa quinque ver. laus en rōce, part. 1. Sic Greg. Lox. dicta l. 10.

DUBIUM LXI.

An qui in rei veritate non est nobilis, sed repudiat ab aliis ut nobilis, & ideo non exigunt ab illo tributum, quod collecta, id est, Precio, dicitur, sic tunc in conscientia.

¹ Prima conclusio. Si iste bona fide, & absque illa deceptione ex parte sua reputatur nobilis, vel propter habitum, vel propter altam causam, si non petatur ab eo collecta, & pars, quam debet solvere, non impetratur ait illi civibus, non tenetur solvere, & et tunc in conscientia. Hoc probabatur conclusionem sequenti, & eam terminuerunt nonnulli docti Magistri.

² Secunda conclusio. Quando vero pars, quam ille debet solvere, superadditur aliis civibus, habet maiorem difficultatem, quia videtur concurrens ad gravamen populi; sed adhuc tunc non tenetur solvere si non petatur ab eo. Probatur primo, quia hoc tributum non debet ab eo. Probatum primò, ut supra dixi. Item quia loquendo moraliter, nisi petatur, ut supra dixi. Item quia loquendo ignoranter, non concurrens ad gravamen popularium, cum bona fide solvent collectas, est difficulter restituere: sed potest fieri restituere populo, aut ad aliquod opus publicum, aut prius illius eam quantitatem, quam ille, & sui descendentes soluturi erant, constitutis sub centu predictam quantitatem, ut ex illis redditibus vel constitutis hospitale, vel feminis pauperes maritentur, aut aliis communibus populi necessitatis subvenientur; aut aliud hoc summodi; est etiam sufficiens remedium quantum ad futurum, si procuraret, quod Regi facta relatione, non deictis persona, vel gratis, vel pretio vellet, ut deinceps esset nobilis, si quidem initio portuit illi hanc nobilitatem vendere. Ita viri docti Recurrentes.

³ Tertia conclusio. Qui revera est ignorabilis, & ut talis habetur, sed quia est dives, & propotens, & alii eo indigent, non exigunt ab eo tributum, id est, Precio, non tenetur illud solvere, quia ut dixi, non debet, nisi potest; segus est, si voluntibus exigere ab eo, minus faceret, & ideo alii non auctorant ab eo exigere; quia tunc non est tunc non solvendo: idem docti Recurrentes.

⁴ Quarta conclusio. Si vero ipse deciperit alios, dicendo se nobilis, & forte, quia dives est, & propotens, ali populares non auctorant ab eo exigere collectam, & in popularium numero adhibent, non est tunc in conscientia non solvendo; quia est causa deceptionis. Sic docti Magistri.

⁵ Quinta conclusio. Similiter dicendum est de his, qui eum in rei veritate non sunt nobiles, probaverunt tamen in judicium suum nobilitatem per sufficietes telles; si per fraudem id probaverunt, inducendo tales ad falsum testificandum, tenentur solvere in conscientia etiam eam partem, quam huc usque non solverunt, quia iniuste ex lege exonerantur; sed monerunt telles, ut dicere veritatem, non tenentur solvere tributum; quia non tenentur se prodere cum haec infama, cum ipsi bona fide se gesserint. Ita tenentur viri docti ex neotericis, addentes

hanc Conclusionem tenere verum, quando aliquis habitas est ut nobilis, & postea exigunt ab eo collecta, tunc dicere certato norit se esse ignobilis, non tenetur se prodere cum tanta infama, sed potest se opponere, ut judices rem definiant, & tunc si telles non decipiunt, immo monent, ut veritatem detegant; & sententia in suum favorem lata fuerit, quod est nobilis, tunc manet in conscientia: & hoc est, quod sententia authoris hujus quinta Conclusionis, & videatur satis aquam, & pium, & oppositum videtur rigidissimum.

⁶ Sexta conclusio. Quantum vero per fraudem probavit quis suam nobilitatem, inducendo telles, ut falso testificarentur, & idem tunc est sententia pro illo, tunc restituere collectas, quia in futurum debet, & qua tempore praeterito defraudavit: Sic viri docti, & patet ex dictis.

At difficultas est, quomodo facienda sit talis restitutio; est enim difficile, & moraliter impossibile illum, qui pro sua nobilitate sententiam habet, velle suam ignobilitatem prodere, & solum falso juramentum, & induxisse telles ad falso testificandum: & si tam ipse, quam telles graviter afficiuntur a jure patenter, & clientem perpetuo infamem, & iuxta communem sententiam non tenerat, quis bona fortunae cum tanto honoris, & famae dispendio refutare.

⁷ Septima conclusio. Talis restitutio facienda est illis populis, qui solvunt illud plus, quod ipse tenebat solvere, quia hi fuerunt damnificati. Et quod attinet ad premium, facile damnum restituiri potest, expendendo aliquam sumam in beneficium illius populi; sed quod attinet ad furium, quia scilicet tam ipse, quam sui descendentes non solvent collectas, est difficulter restituere: sed potest fieri restituere populo, aut ad aliquod opus publicum, aut prius illius eam quantitatem, quam ille, & sui descendentes soluturi erant, constitutis sub centu predictam quantitatem, ut ex illis redditibus vel constitutis hospitale, vel feminis pauperes maritentur, aut aliis communibus populi necessitatis subvenientur; aut aliud hoc summodi; est etiam sufficiens remedium quantum ad futurum, si procuraret, quod Regi facta relatione, non deictis persona, vel gratis, vel pretio vellet, ut deinceps esset nobilis, si quidem initio portuit illi hanc nobilitatem vendere. Ita viri docti Recurrentes.

⁸ Tandem nota, quod licet eidem visum sit, etiam quod hic ignorabilis falsificaret exigere Regi fecerit per modum restitutio, ad quam tenetur, eam pecuniam sumam, quam emi solet nobilis, manent tatus in conscientia, etiam non detrecto causa in speciali. Sed certe, cum damnum non sit factum Regi, sed populo, & illi debetur restitutio, nisi aperte causa Regi fatem in generali, ut dictum est, non videtur manere tatus: praeterea quod cum minori quantitate, quam solet emi nobilis, possent emi anni redditus perpetui, quibus damnum recaretur aliquo ex supra dictis modis, qua quantitate sub centu posita, satisfacret pro se; & suis descendentiis.

LIBER TERTIUS

Opusculorum Moralium, seu Consiliorum, circa jus, & justitiam judicativam, atque ordinem judiciarium.

CAPUT UNICUM.

De judice, aliquique justitiae ministris.

SUMMARIUM.

Dub. 1. An judices omnes, tam Senatores, id est, Auditores, & alii judices, & justitiae ministri, ut scribae relatores, Receptores, Fiscales, Secretarii, Apparitores, Hisp. Alguaziles, possint absque peccato, & obligatione restituendi munera recipere.

2. An iudices Ecclesiastici possint dona gratis subtilitatem recipere,

ut potius tenuantur ea restituere.

3. An licet munera offerre judicii, vel justitiae ministri ad redemandam vexationem.

4. An possit Princeps contra partem inauditanam procedere, & si procedat, an ipsa sententia valeat.

5. An domini iurisdictiones habentes, ut Dukes, Marchiones, Comites, possint in suis terris remittire penas, tam pecuniarias, quam corporales, quibus damnari sunt delinquentes, eo causa, quo Rex potest remittere in suo regno, scilicet quando non inde sequitur alterius præsumptio.

6. An domini vasallorum, ut Dukes, Marchiones, &c. possint judices appellacionum in suis episcopis instituire, ad quae sita possint appellari a iudicibus inferiорibus, & an iudicibus appellacionum ad ipsos dominios sit applicatio.

7. An rei condemnatae, & iam suspensus possit antequam se petitio traditum Medicis ad annationem faciendum, & an iudex possit animal cuiusvis capere ad portandum maledictionem pro excepcione iustitia.

8. An iudices temporales possint reis imponere penas fibi applicandas.

9. Dubitamus aliqua circa leges hujus regni, quibus penas applicantur iudicibus, vel ipsi operibus.

10. An possit Princeps appellacionem tollere.

11. Utrum quando fit excus pro aliquo debito in bonis debitorum, & id revera non solvit debitor intra diem naturalem, quia creditor expellat, teneatur ipse debitor solvere decimam Apparitorem.

12. An quando non sit plena, & integra probatio aliquis delicti, quia scilicet non sunt testes oculati, sed tantum presumptions, & iudicia urgentia, possit iudex minori aliquam penam, quam ea, quia ordinaria per legem statuta est, plectorum delinquentes, vel debet penam ordinaria penare.

13. An confessio in iudicio se homicidium commisisti, at cum aliqua causa, &c. in propriam defensionem, possit pena ordinaria homicidii plegi.

14. An quando pena imponere pro delicto est arbitrarum, possit iudex imponere peccatum mortis.

15. An iusta, quo non admittatur appellatio de iure, si tamen reus appellatur, & iudex admittat appellacionem, relex ignorans iuris, vel ex propria voluntate, possit iudex, non obstante quoniam appellacionem admisit, eam sententiam executio mandare.

DUBIUM I.

An judices omnes, tam Senatores, id est, Auditores, & alii judices, & justitiae ministri, ut Scribae, Relatores, Receptores, Fiscales, Secretarii, Apparitores, Hispani, Alguaziles, possint absque peccato, & obligatione restituendi munera recipere.

¹ Primo loco, ut constet, qui & quo verborum tempore prohibeantur munera recipere, oportet referre leges id prohibentes.

² Primo circa Senatores, id est, Auditores, & relictos iudices, atque officiales Praetorii; id est Auditores, extat lib. 56. tit. 5. lib. 2. nova recip. in qua tria continentur. Primum est: Ninguin Oydar, ni Alcalde haga

Tb. Sanchez Conf., Moral, Tom. I.

partido directe, ni indirecte, por si, ni por otra persona, con abogado, procurador, ni escribano, para que le de cosa alguna de su salario, ni de las receptorias, ni de otra dada por ello. Secundum est, Quo el Presidente, Ordóñez, Alcalde de Audiencias, o de Cortes, Alcalde de los bieys dalgos, Notario, Juez de Vizcaya, Relatores, escribanos de Cámara, procuradores fiscales, & otros escribanos de los dichos juzgados, no puedan recibir por si, ni por interposita persona, presentante ni dada en alguna de qualquier valor que sea, ni cosas de comer, ni beber, de concejo, ni de universidad, ni de persona alguna, que tratará, o verísimilmente se oporta, que tratará pleito ante ellos, durante sus oficios, ni lo puedan recibir mujeres, ni hijos, o cosa ni en mucha cantidad directe, o indirecte, ni los leydados, ni procuradores de pobres. Tertium est, Que los susdichos jueces no reciban presentes, ni cosas de comer de los abogados, ni procuradores, ni Relatores de las Audiencias.

³ Praeter hanc legem, est alia, quae specialiter loquitur de Receptiborum lib. 12. tit. 27. lib. 2. nova recip. ubi sic dicitur: Mandamus, que los Receptores directe, o indirecte no tengan, ni reciyan presentes, ni cosas de comer de las partes, en cuyos negocios estuvieren, ni raciones de caballeros, o señores, a cuyos negocios fueran.

⁴ Insupl. praeter legem, est alia, quae specialiter loquitur de secretariorum, lib. 1. tit. 18. lib. 2. nova recip. ubi sic dicitur: Mandamus, que ningun secretario reciba dadora, ni presente, ni agraciamento de persona alguna, aunque sea de comer, ni beber, dada de persona, que aya de librarse con ellos, aunque sean oficidas de grado de jefes de libraduras las provisiores, y dadas a los pleiteantes, y sin los pedir cosa alguna directe, ni indirecte, por si, ni por otro, lo que gana que lo tengan con el cuatro tanto la primera vez, y por la segunda no uses del oficio, y que juez de offio lo guardare y pagar las penas en laquellos los condenarios dejare abora, por manera que sean obligados a las penas, in foro conscientiae, si que mas sean condonados de ellas.

⁵ Nota circa hanc legem, si juxta tenorem ipsius juzamento praestent secretarii, teneri in foro conscientiae ad has penas ante omnem iudicium sententiam, quia juzant le ante omne iudicium sententiam soluturos. Sic Soto lib. 1. de iust. qu. 6. art. 6. in solutiones ad 3. membrum quarti argumentum. Perez lib. 2. ordinam. tit. 9. l. final. sub finem, vers. idem est. Melica paragmatica tritici, conel. 6. num. 139. 140. Covare. 4. decretal. 2. pars. capitul. 6. §. 8. numer. 10. in fine, Simanchas lib. inscr. tit. 9. n. 250. Mendoza lib. 1. contro. frequent. c. 7. a. 11. n. 1. usque ad nu. 9. & nu. 33. & lib. 1. question. illustr. c. 29. in fine, Medina 1. 2. qn. 96. art. 4. ad 6. Merc. 1. de contr. cap. 16.

⁶ De aliis iudicibus disponitur lib. 5. tit. 9. lib. 3. nova recip. Mandamus, que los Alcaides ordinarios, y los Alcaides de las Alcaldías, y los que vienen de librarse los pleitos por causas de homicidio en suya sorte: item Corregidores Alcaides, o juzgues de ciudad, villa o lugar, offi los del fuero, como del salario, & offi ordinarios, como delegados, no tienen por si, ni por otro, don alguno, aunque sea cosa de comer, de los que ante ellos vienen de venir, o vinieren a pleito. Et lib. 6. tit. 4. art. 2. de omnibus iudicibus sic dicitur: En quanto tuviere los officios, ni ellos, ni otros por ellos, no reciban don, ni promision de none ninguno, que aya movido pleito ante ellos, o que seyan que lo a de mover.

⁷ Nota ad intelligendum terminos, Alcaides ordinarios, esse illos, qui in oppido constituantur a Concejo, seu fisco corrumdem oppidorum, Alcaides de las Alcaldías, esse juzgues, ad quos appellatur: judices commissionis esse illos, quibus de aliquibus negotiis particularibus iudicium committitur: judices fori esse eos, qui non gaudent salario, sed suis tantum iuribus: denique iurari, judices esse illos, qui accipiunt salario a Rege.

⁸ De praetoribus est l. 1. tit. 6. lib. 3. nova recip. ubi sic dicitur: Aſſistentes, Gobernadores, ni Corregidores, no reciban donacion, ni acceptaran promesa, ni donacion, ellos, ni sus mujeres, ni hijos, de ninguna persona, por si, ni por otros, durante su oficio, de cuya mano aya de venir a él, y a su proximo.

⁹ Insupl. de eisdem est alia les 8. tit. 6. lib. 3. que sic dicitur: Aſſistentes, Corregidores, o Gobernadores, no llevan dadoras, ni reparaciones de la ciudad, o villa, o partido, de que fueren prevedidos, y de los pueblos, el ni sus oficiales, Alcaides, ni Alguaziles, fuera de lo que se mande dar en las cartas